

PREIZKUS ZNANJA
SLOVENŠČINA

OPIŠ POSTOPKA IN ODVISNIKI

8. razred

Kriterij ocenjevanja	
Točke	Ocena
0–22,5	1
23–28	2
28,5–35,5	3
36–43	4
43,5–48	5

Navodila za pisanje: Pozorno preberi navodila pri posameznih nalogah in odgovore zapiši s pisanimi črkami. Rešitve, zapisane s tiskanimi črkami, bodo točkovane z nič točkami. Pazi na pravopis, saj se ti bodo za pravopisne napake odštevale točke.

Datum: _____

Število doseženih točk: _____

Ocena, izražena v točkah: _____

Ime in priimek: _____

I. Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

AJDOVI ŽGANCI ½ kg ajdove moke 1 ½ litra vode žlička soli 2 žlici olja 3 žlice ocvirkov	V slan krop stresemo presejano moko in lonec pokrijemo. Ko dobro prevre, naredimo s kuhalnico v sredino luknjo. Žganci naj počasi vrejo 10 minut. Nato večino vode odlijemo v skledo in moko dobro zmešamo s kuhalnico, po žlicah prilivamo žgančevko, da napravimo suhe ali vsaj ne premokre žgance. Laže jih mešamo in so bolj voljni, če prilijemo nekaj čiste, vroče maščobe. Lonec pokrijemo in postavimo v vročo vodo, da se žganci ne ohladijo. Najbolje pa je, da jih takoj nadrobimo ali narežemo v skledo in zabelimo z vročimi ocvirki ali oljem. Žgance ponudimo k obari, k zelju ali z vročim mlekom in zaželimo dober tek.
---	---

1. S kakšnim namenom je pisec tvoril besedilo?

- a) Oglaševalcem je želel dati izhodišče za reklamo za ajdove žgance.
b) Bralca je želel seznaniti z uvrstitvijo ajdovih žgancev na jedilnik.
c) Kuharje je želel opozoriti na pomembne snovi v ajdovi moki.
d) Bralcu je želel predstaviti pripravo ene izmed močnatih jedi.

1/ _____

2. Poimenuj besedilno vrsto, ki si jo prebral. _____

1/ _____

3. Utemelji, zakaj so glagoli v sedanjiku.

1/ _____

4. Kakšno je besedilo? Obkroži dva možna odgovora.

- a) Subjektivno. A) Umetnostno.
b) Objektivno. B) Neumetnostno.
Utemelji svoji izbiri: _____

2/ _____

5. Kaj naredimo z dvema sestavinama za pripravo ajdovih žgancev pred začetkom opisanega postopka? _____

2/ _____

6. Označi zaporedje korakov za pripravo žgancev.

- _____ Vodo zavremo in moko presejemo.
_____ Žganci vrejo 10 minut, nato večino vode odlijemo.
_____ V lonec zlijemo vodo in jo osolimo.
_____ S kuhalnico naredimo v sredi moke luknjo.
_____ V slan krop stresemo presejano moko.
_____ Moko dobro zmešamo in dolivamo žgančevko.

1/ _____

7. Zadnjo poved besedila napiši tako, kot da naročaš sošolcu, kaj naj naredi.

2/ _____

8. Iz besedila izpiši podpomenki za merske enote.

2/ _____

9. Iz četrte in pete povedi izpiši besedi, ki spadata v isto besedno družino.

1/ _____

II. Preberi besedilo in reši naloge, ki mu sledijo.

Preden boš zaključil devetletno šolanje, boš moral opraviti preizkus znanja iz slovenščine. Dobil boš delovne liste z nalogami. Da jih boš kar najuspešneje rešil, ti svetujem:

- ⓐ **Preden se lotiš reševanja nalog, moraš biti miren in zbran.**
- ⓐ **Snov poznaš in v 45 minutah lahko rešiš vse naloge.**
- ⓐ **Najprej naloge preleti, da boš videl, kaj obsegajo.**
- ⓐ **Nato skrbno preberi vsako navodilo, da ga boš razumel.**
- ⓐ **Ko pišeš odgovore, pazi na pravopis.**
- ⓐ **Kjer so naloge izbirnega tipa, obkroži samo po eno črko za odgovor.**
- ⓐ **Preden boš teste oddal, odgovore še enkrat preveri.**
- ⓐ **Kdor bo kakšno besedo popravljaj, naj jo popravlja, da bo zapis jasen in pregleden.**

1. Glagolu v besedni zvezi *preberi besedilo* določi glagolski naklon: _____ 1/_____

2. a) V naslednji povedi podčrtaj vse stavčne člene.

Prejšnji teden so v Sloveniji učenci in učenke pisali nacionalni preskus.

2/_____

b) Iz zgornje povedi izpiši priredno zložen stavčni člen.

1/_____

3. Iz besedne zveze *črka za odgovor* izpiši jedro: _____ 1/_____

4. Iz druge povedi izpiši glagol in ga določi (oseba, število, časovna oblika, naklon, vid).

2/_____

5. Kaj izražata iz zgornjega besedila izpisana odvisna stavka?

..., da ga boš razumel.

..., da bo zapis jasen in pregleden.

a) način

b) vzrok

c) čas

d) namen

1/_____

6. Stavčni člen, ki je zapisan s temnejšim tiskom, najprej pravilno podčrtaj, nato ga spremeni v odvisnik:

Ob pisanju odgovorov pazi na pravopis.

2/_____

7. Dopolni stavek z ustreznim odvisnikom:

_____, lahko naloge rešiš v 45 minutah. (dop. odv.)

_____, vprašaj učiteljico. (pog. odv.)

Z učiteljico smo veliko vadili, _____. (nam. odv.)

3/_____

8. Postavi vejice in obkroži glavne stavke.

Rešil sem nalogo ki je bila najtežja.

Snov smo znali čeprav je nismo utrjevali.

Pisal sem slabo ker se nisem dovolj učil.

3/_____

9. a) Odvisnik pretvori v stavčni člen, tako da boš dobil enostavno poved.

Ko se šolsko leto konča, je veliko obveznosti.

_____ 1/_____

b) Vprašaj se po odvisnikih in jih poimenuj.

Kdor ne bo znal, naj vpraša. _____

Dobil sem oceno, ki sem si jo želel. _____

Naloge sem reševal, kot da bi jih že videl. _____

3/_____

10. Izberi pravilno pretvorbo premega govora v večstavčno poved s predmetnim odvisnikom:

Učitelj je rekel: »Lahko začnete s pisanjem.«

- a) Učitelj je rekel, da bi lahko začeli s pisanjem.
- b) Učitelj je rekel da lahko začnemo s pisanjem.
- c) Ko je učitelj rekel, smo lahko začeli s pisanjem.
- d) Učitelj je rekel, da lahko začnemo s pisanjem.

1/_____

11. Poveži dele povedi iz levega in desnega stolpca tako, da dobiš smiselne povedi. Na črto pred zahtevano povedjo napiši črko in številko.

_____ časovni odvisnik

_____ enostavčna poved

_____ predmetni odvisnik

_____ pogojni odvisnik

A Devetošolci so nam obljubili,

B Ko smo naleteli na težave,

C Skupaj smo pripravili odlično predstavo,

D Če jih ne bi prosili za pomoč,

1 bi vse padlo v vodo.

2 hitro pomoč.

3 da nam bodo pomagali.

4 pogostitev in večerno zabavo.

5 so hitro priskočili na pomoč.

4/_____

12. Popravi napačno zapisne primere:

- a) Obljubi mi, da...
- b) Rešitev 4. naloge je pov...
- c) Slovenska zastava je belo modro rdeča.
- d) Za pisanje mi je posodil svetlo moder svinčnik.

2/_____

13. Predstavljaš si, da se kot predsednik razreda v imenu sošolcev zahvaljuješ gospodu Franciju Kalanu, ker vas je ob koncu šolskega leta vodil po leški tovarni Gorenjka. Naj te spomnim, da je tovarna Gorenjka v Rožni dolini 1 (4248 Lesce).

V besedilu naj bodo vsi nujni podatki (manjkajoče dodaj sam), besedilo naj bo vljudno, razumljivo in jezikovno pravilno.

Pred pisanjem se odloči, katero besedilo boš napisal (v vsaki vrstici podčrtaj eno besedo):

- a) javno/zasebno besedilo
- b) uradno/neuradno besedilo
- c) prošnjo/opravičilo/zahvalo/voščilo

8/_____